

કુરઆને કરીમમાં ઈરશાદે ઈલાહી થાય છે કે, “અય ઈમાનદારો રોઝા તમારા વાસ્તે વાજિબ કરી દેવામાં આવા છે જે તરહ તમારા પહેલાના લોગો પર વાજિબ કરવામાં આવા હતા, જેથી તમે પરહેઝગાર થાવ.” રોઝું ફકત અલ્લાહ વાસ્તે જ છે અને અલ્લાહ એની જઝા આપવાનો કાઈલ છે.

રોઝું યાઅની શું? રોઝું યાઅની અલ્લાહના હુકુમથી, અલ્લાહની ખુશ્નૂદી વાસ્તે સુબહે સાદિકથી મગરિબની નમાઝ તક એ તમામ ચીઝોથી દૂર રહેવું જેનાથી રોઝું બાતિલ-બેકાર થાય છે. રોઝાની મજબૂતી અને રૂહાનીયત કાઈમ રાખવા વાસ્તે બંદાને જોઈએ કે, પોતે દીનદારી, પરહેઝગારી અને ઈમાનદારીથી પૂરો દિન બસર કરે.

રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.વ.) ફરમાવે છે કે, અલ્લાહની રેહમતથી મેહરૂમ અને બદબખ્ત તે શખ્સ છે કે, જેનાથી શેહરૂલ્લાહ માહે રમઝાન ના રોઝા છૂટી ગયા હોય. અલ્લાહએ આ રોઝા વાજિબ કરીને ઈન્સાન પર એહસાન કીધું છે. આપ (સ.અ.વ.વ.) ફરમાવે છે કે, શયતાનના ફરેબથી દૂર રહેવા વાસ્તે રોઝા રાખો, સબબ કે, રોઝું શયતાનના મહોને સિયાહ કરી દે છે, અને તેની કમરને તોડી નાખે છે. અલ્લાહની ઈબાદત, મોહબ્બત, કુરબત અને નેક કામો જે રોઝાની હાલતમાં બંદાથી થાય છે તેનાથી શયતાનના હાથ-પગ કમઝોર થઈ જાય છે અને ઈસ્તિફગારથી તેના દિલની નસ કપાય જાય છે. રોઝદારથી શયતાન કૌસો દૂર ભાગતો ફરે છે તેના નઝદીક આવવાની હિમ્મત કે જુઅત કરતો નથી, તેથી બંદાની નફસ પાકો સાફ રહે છે. બીજા મઝહબોના રોઝામાં અને દીને ઈસ્લામના રોઝામાં ફરક એ છે કે, અલ્લાહતઆલા એ પોતાના ઔલિયાના ઝરીએ રોઝાની તકમીલ વાસ્તે કાનૂને ખુસૂસી અને હિદાયતો બતાવેલી છે, જે બીજાઓને નઝદીક આ સિલસિલામાં કોઈ એવો કાનૂને ઈલાહી નથી.

રોઝા રાખવાથી નફસની પાકીઝગી સાથે જિસ્મને પણ ઘણો ફાયદો થાય છે. સબબ કે જે મુજબ હર ચીઝની ઝકાત હોય છે તે મુજબ જિસ્મની ઝકાત રોઝું છે. ઝકાત આપા બગૈર જેમ માલો-દૌલત નાપાક રહે છે, તેમ રોઝા બગૈર નું જિસ્મ શયતાની અમલ તરફ માર્હલ રહે છે. જિસ્માની તંદુરસ્તી વાસ્તે રોઝું એક બેમિસાલ નુસ્ખો છે. જેને કરવા વાસ્તે ઈલાહી હુકુમ આવેલો છે. હર એક બિમારીનું ઘર જઠર (માઅદો) છે અને ઈસ્લામી તસવ્વુર મુજબ તેની દવાએ કામિલ રોઝું જ છે. રોઝું ઘણી બધી ખતરનાક બિમારીઓનો ઈલાજ છે.

જે શખ્સ રોઝું રાખે છે તો ભૂખ અને પ્યાસથી અકસર બિમારીઓ ખત્મ થાય છે, પેટ ભરીને જમવાથી બદનમાં કાહિલી, સુસ્તી અને હવાસે ખમસાની (સાંભલવું, ચાખવું, અડકવું, જોવું, સુંઘવું) તાકતો સુસ્ત પડી જાય છે, મગર ઈન્સાનની છઠ્ઠી તાકત જે અકલ અને યાદદારત છે, તે તેજ અને પુખ્તા થાય છે. દુનિયામાં મુખ્તલિફ મઝહબોમાં જે જે આલિમો-હકીમો ને અકલ વધારવાના નુસ્ખા બતાવેલા છે, તેમાં અવ્વલ દરજા પર રોઝાની જ એહમીયત બતાવેલી છે.

આ તમામ ચીઝોથી વાકિફ થયા બાદ હકીકતોને જાણા બાદ આ મકાલો પઢનારના દિમાગમાં એ સવાલ પેદા થાશે કે આલમે ઈસ્લામ ૧૪૨૬ હી. વરસથી રોઝા રાખે છે છતા ડૉક્ટરો-હાકીમો ને ત્યાં વધારે ભીડ મુસલમાન ભાઈઓની જ શા માટે થાય છે? અને દિવસે-દિવસે આમાં ઈઝાફા થાતો જ જાય છે! આનો શું સબબ હોય શકે? આનો સબબ એ માઅલૂમ પડે છે કે, અપને તંદુરસ્તીના કાનૂનના ખિલાફ વધારે મિકદારમાં ખોરાક લઈને તલેલા, તીખા, ચીકણા પકવાનો બેહિસાબ ગૈર વક્તમાં ગૈર ઝિમ્મેદારના તૌર પર જમીને રોઝાના ફાયદાઓ પર પડેડો નાંખી દઈએ છીએ અને આ ફાયદાઓથી મેહરૂમીના સબબ અપના જિસ્મોને તરહ-તરહની બિમારીઓની ખતરનાક ખાઈમાં ઘડેલી દઈએ છીએ. રોઝાની ગરમીથી ઈન્સાનના જિસ્મમાં નુકસાન દેહ અને હાનિકારક જીવજંતુ (બેક્ટેરિયા) મરી જાય છે, જે ખરાબ અને વધારે પડતો ખોરાક લેવાથી ઔર ઝિયાદહ બદનમાં પેદા થાય છે. બીમારીઓને રોકવા આજના ડૉક્ટરો અને વૈદો જમવાની ખાસ તૌર પર પરહેઝી અને એહતેયાત બતાવે છે. આજની આ પરહેઝીનું નામ જ રોઝું છે.

એક રૂસી વૈજ્ઞાનિક એલેક્સી સોફરિન જે એક આઅલા તબીબ હતા, તે લખે છે કે ઈસ્લામી તેહઝીબ મુજબના રોઝા ડાયેરીયા-તાવ-શરદી-ખાંસી-ગેસ-ન્યુમોનીયા-પેટનો દુખાવો-આંતરડાની કમ્ઝોરી-એપેન્ડીક્સ-ગુમડા-ટીબી-આંખોની બીમારી-ડાયાબીટીસ-ગુર્દાની બીમારીઓ-લકવો-બદન જાડું થઈ જવાની યા ફૂલી જવાની બીમારી વાસ્તે ખૂબ જ અસરદાર છે. ઈમાનવાલાઓ પર રોઝાનો વાજિબ કરવાનો ઐન મકસદ એ જ છે કે, ઈન્સાન રોઝું રાખીને દુનિયાવી ઝિંદગી બેહતર તરીકાથી જીવે અને આખેરતની ઝિંદગીમાં તે વાસ્તે સવાબે ઈલાહી હાસિલ કરે. રમઝાનુલ મોઅઝઝમમાં ત્રીસ દિવસ દરમિયાન તવંગરો પણ રોઝા રાખી ભૂખનો એહસાસ કરે, ગરીબો-મિસ્કીનોના દુઃખ દર્દને સમજે અને તેના પર રહેમદિલીની નઝર રાખે અને સદકાત આપી માલી રાહત બખ્શે. રોઝાના કુરઆની ફરમાનને ઈમાનદારો સરે તસ્લીમ કરી ખુશ્નૂદીએ ખુદા હાસિલ કરે, પોતાના ઈરાદાને મઝબૂત કરે, તમામ ઝાહિરી-બાતિની બીમારીઓથી નજાત પામે, આખેરતમાં જહન્નમની આગથી મેહફૂઝ રહેવાનો અને જન્નતના ફવાકેહ-મેવાઓની લઝઝત યાખવાના તલબગાર થાય.

આખિરમાં મુમેનીન-મુમેનાતને એ જ નિશાનદેહી કરાવવાની કે, અલ્લાહતઆલા તરફથી મીલતા આ નફીસ અને બેમિસાલ હદીયાઓ તેમજ લાજવાબ દુનિયાવી-દીની ફાયદાઓને હાથથી છુટવા ન દઈને આ મુબારક મહીનાના તમામ રોઝાઓને એના લવાઝેમાત અને પાબંદી સાથે અદા કરે અને એ બધા તરીકાથી દૂર રહે જે રોઝાને ફાસિદ બનાવી તેમાં કુસૂર પેદા કરે છે. હુઝૂરે આલી સૈયદના સાહબ (ત.ઉ.શ.) ના સાયએ હિદાયતમાં અલ્લાહતઆલા જમાઅતના અહલે ઈમાન ને નેક તૌફીકાત અતા ફરમાવે. ★